

İletişime Başlıyorum

1. Padişahın biri ne zaman öleceğini, ömrünün ne kadar olacağını merak etmiş. "Bunu öğrenmenin en güzel yolu müneccimlere sorup öğrenmektir." demiş. Müneccimler tek tek içeri alınmış ve padişaha: "Padişahım, ömrünüz uzun olacak ama bütün çocuklarınızın ölümünü göreceksiniz." demişler. Bu yanıtı veren bütün müneccimler idam edilmiş." Son müneccim: "Padişahım ömrünüz uzun olacak hatta bütün çocuklarınızdan bile uzun yaşayacaksınız." demiş ve kellesini kurtarmıştır.

Bu metinden yararlanılarak iletişim ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabılır?

- A) Ne söylediğin kadar nasıl söylediğin de önemlidir.
B) Sahip olunan makama göre iletişimlerin içerikleri değiştirilmelidir.
C) Beden hareketleri ve ses tonu iletişimdeki en önemli unsurdur.
D) Etkili dinlememe, insanlar arasında iletişimsizliğe neden olmaktadır.

2.

Sözlü İletişim	Yazılı İletişim	Sözsüz İletişim
<ul style="list-style-type: none"> Konuşarak kurduğumuz iletişimdir. Toplantılardaki konuşmalar buna örnek verilebilir. 	<ul style="list-style-type: none"> Yazı kullanarak gerçekleştirir. Mektuplar buna örnek gösterilebilir. 	<ul style="list-style-type: none"> Beden hareketleri, mimikler, ses tonu gibi sözel olmayan birçok unsuru içermektedir.

Tablodaki bu açıklamalardan yararlanılarak,

- I. Kullandığımız yöntem ve araçlara göre iletişim üçe ayrılır.
II. Sözsüz iletişim, farklı birçok unsuru içerir.
III. Yüz yüze veya telefonla yaptığımız görüşmeler sözlü iletişimdir.

değerlendirmelerinden hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

3. Aşağıdaki tabloda iletişimi olumlu ve olumsuz etkileyen tutum ve davranışın işaretlenmesi istenmektedir.

	Olumlu	Olumsuz
I. Akıcı bir dil kullanırım.		
II. İnsanların her söylediğini onaylarım.		
III. Beden dilini etkili kullanmaya çalışırım.		
IV. İnsanların kıyafetlerine ve giyiş biçimlerine göre davranırım.		

Buna göre tutum ve davranışların doğru işaretlenmiş şekli aşağıdakilerden hangisidir?

- A)

Olumlu	Olumsuz
✓	
✓	
	✓
	✓

 B)

Olumlu	Olumsuz
✓	
	✓
✓	
	✓
- C)

Olumlu	Olumsuz
	✓
✓	
✓	
	✓

 D)

Olumlu	Olumsuz
✓	
	✓
	✓
✓	

4.

I. Arkadaşlarıyla iyi ilişkiler kurmak için hoşgörülü olmalısın.	↔	Tehdit etmek
II. Çabuk buraya gel!	↔	Emir vermek
III. Oyuncaklarını toplamazsan dışarı atarım.	↔	Ahlak dersi vermek
IV. Sınıfı geçmek için çok çalışmalısın.	↔	Öğüt vermek

Bu eşleştirmelerdeki yanlışlığın düzeltilmesi için hangi numaralı kutucukların birbirleriyle yerleri değiştirilmelidir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) II ve IV

5. İnsanın yüzünde 43 kas sayesinde on binin üzerinde yüz ifadesi oluşuyor. Güldüğümüzde yüzümüzde 15 kas birlikte çalışıyor.

Bu metinde iletişimin;

- I. mimik,
II. sözsüz iletişim,
III. sözlü iletişim

unsurlarından hangileri anlatılmaktadır?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) I ve III
D) I, II ve III

6. Nejat bir futbolcudur. Takımının maçından önceki gün yeterince uyuyup dinlenmediği için istediği performansı sahaya yansıtamamıştır. Maç esnasında bunu fark eden takım kaptanı Utku, Nejat'a "Bu ne sorumsuzluk, ikinci yarıda seni maçtan çıkartıracam, yedek kal da aklın başına gelsin." demiştir.

Bu metinde aşağıdaki iletişim engellerinden hangisi yer almamaktadır?

- A) Tehdit etmek
B) Emir vermek
C) Suçlamak
D) Yargılamak

7. İletişim; duygu, düşünce ve bilgilerin her türlü yolla başkalarına aktarılmasıdır. İletişim insanların olduğu her yerde vardır. Çevremizde olup bitenleri anlamak ve kendimizi çevremizdekilere anlatabilmek için iletişim kurarız. Konuşmamız, susmamız, yüz ifadelerimiz, oturuş biçimimiz iletişim kurmak için yaptığımız bazı davranışlardır. Ağızımızdan çıkan sesler, çizdiğimiz resimler, konuştuğumuz dil, kullandığımız yazı ve yazı araç gereçleri iletişim kurmamıza yarar.

Bu metinden yararlanılarak iletişikle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İletişim kurmanın birden çok yolu vardır.
B) İletişimdeki temel unsur insandır.
C) Anlaşılacak ve anlatmak için çevremizdekilerle iletişim kurarız.
D) İletişim kurmamızı sağlayan araçlar çok sınırlıdır.

8. İletişimi olumsuz etkileyen bazı sorunlar aşağıda verilmiştir.

Konuşmacıdan Kaynaklı Sorunlar	Dinleyiciden Kaynaklı Sorunlar
<ul style="list-style-type: none">• İyi hazırlanmamış bir konuşma metni• Yanlış anlaşılmaya neden olacak ifadeler kullanma• Aynı ses tonu ile sıkıcı konuşma• Dinleyiciye karşı ön yargılı olma	<ul style="list-style-type: none">• Dikkatsiz dinleme• Bilgi eksikliği• Ön yargılı dinleme• Yanlış yorumlama• Soru sormama

Tablodaki açıklamalardan yararlanılarak iletişimi olumsuz etkileyen sorunlar ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Ön yargı, dinleyiciden kaynaklı sorunlara yol açabilir.
B) Konuşmacı farklı ses tonları kullanarak konuşmacıdan kaynaklı sorun oluşmasını engelleyebilir.
C) Yanlış anlaşılma konuşmacıdan, yanlış anlama dinleyiciden kaynaklı bir sorundur.
D) Dinleyicinin dikkatli ya da dikkatsiz dinmesi sadece konuşma metninin niteliğine bağlıdır.

9. **Zeynep:** Babacığım bugün okulda Duygu'yla tartıştık. Ben onunla ders araç gereçlerimi paylaşıyorum ama o bana bir uç bile vermedi. **Baba:** Hımm! Yemek de pek güzel olmuş. Sence de öyle değil mi?

Verilen diyalogdaki iletişim engeli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yanlış anlamak
B) Konuyu değiştirmek
C) Eleştirmek
D) Öğüt vermek

1. Selam Ver

Yola çıkınca her sabah
Bulutlara selam ver
Taşlara, kuşlara
Atlara, otlara
İnsanlara selam ver

Üstün Dökmen

Bu şiirde iletişimin;

- I. ön yargısız yaklaşım,
- II. olumlu iletişim,
- III. etkin dinleme

unsurlarından hangileri vurgulanmamıştır?

A) Yalnız III	B) I ve II
C) I ve III	D) II ve III

2. Ahmet okula geldikten sonra arkadaşlarına her sabah "Merhaba", "Günaydın." okul bittikten sonra da "İyi akşamlar." demeyi hiçbir zaman unutmayan bir öğrencidir.

Buna göre Ahmet iletişim unsurlarından hangisini kullanmaktadır?

A) Olumlu iletişim	B) Olumsuz iletişim
C) Sen dili	D) Alay etme

3. Nasrettin Hoca çocuklara ders verirken yol boyunca eşeğine ters binerek çocukların sorularını yanıtlarmış.

Buna göre Nasrettin Hoca iletişim unsurlarından hangisini kullanmıştır?

- A) Empati kurma
- B) Ben dilini kullanma
- C) Göz teması kurma
- D) Ön yargılı olma

4. Ben dili,

- Karşısındakini suçlamaz.
- Olumsuz durumu yapıcı bir şekilde ifade eder.
- Davranışlarla ilgili durum tespitini karşısındakini kırmadan ifade eder.

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi ben diline örnektir?

- A) Arkadaşlığımızın iyiye gitmediğini düşünüyorum.
- B) Derslerine hiç çalışma. Aferin!
- C) Bana sürekli suçluymuşum gibi davranıyorsun.
- D) Çok bencil davranıyorsun.

5. Empatik düşünmek karşımızdaki bireylerin sevinçlerini ve üzüntülerini paylaşmaktır. Karşımızdaki insanların hislerine ortak olmaktır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi empatik bir ifade değildir?

- A) Tatile gittiğinde bol bol dinlendiğinden eminim.
- B) Sevdiğin adamla evlendiğin için mutlu olmalısın.
- C) Takdir alamadığın için üzülme, ikinci dönem daha çok çalış.
- D) Muhteşem bir gol attın; senin kadar biz de heyecanlandık.

6. Bireyin kendini karşısındaki kişinin yerine koyarak onun duygu ve düşüncelerini anlaması ve onun hissettiklerini hissetmesine empati denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi empati ile ilgili bir ifadedir?

- A) Köpeğin için üzülme yenisini alırsın.
- B) Köpeğin çok yaşlıydı ölmesi normal.
- C) Şu an üzgünsün ama zamanla unutursun.
- D) Köpeğin öldüğü için çok üzgün olmalısın.

7. • Bireylerin birbirlerine karşı suçlayıcı, kırıcı şekilde kullandıkları dile “sen dili” denir.
- Olumsuz bir durum karşısında bireyin karşısındaki kişileri suçlamadan, incitmeden ve yargılamadan kullandığı dile “ben dili” denir.

Bu açıklamalardan yararlanılarak aşağıdaki tablo oluşturulmuştur.

	İfadeler	Sen Dili	Ben Dili
I.	Çocuk gibi davranmayı bırak.	✓	
II.	Geç kaldığında meraklanıyorum.		✓
III.	Beni önemsemediğini düşünüyorum.	✓	
IV.	Sen ödevini ne zaman yaptın ki!		✓

Yukarıda verilen açıklamalara göre tablonun hangi numaralı satırlarındaki işaretleme-ler doğrudur?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve IV
D) III ve IV

8. Kişiler arası ve toplumsal iletişimleri olumlu etkileyen unsurlar arasında şunlar yer alır:
- Ön yargısız davranma
 - Hoşgörülü olma
 - Farklılıklara saygı duyma
 - Kendini doğru ifade etme
 - Ortama uygun davranışlarda bulunma

Buna göre sözü edilen bu unsurlar ile ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Bireyler arasında ön yargı olmadığından iletişimleri olumlu yönde gelişir.
- B) Hoşgörülü olmak, toplumsal iletişimlere olumlu katkı sunar.
- C) Farklılıklara saygılı olmak bireysel ve toplumsal iletişimleri geliştirir.
- D) Kendini doğru ifade eden bireyler toplumsal alanlarda doğru davranışlar gösterebilirler.

9. İnsanın kendisini karşısındakinin yerine koyarak onun duygularını ve düşüncelerini doğru olarak anlamaya çalışmasına empati denir. Empati kurmak başka insanlarla iletişimimizin gücünü artırır. Empati kurmak konuşmacı ve dinleyici için önemlidir.

Buna göre empati ile ilgili,

- I. Bireylerin karşısındaki kişileri daha iyi anlamalarını sağlar.
- II. Empati kurabilen bireyin insanlarla iletişimleri güçlüdür.
- III. Empati, sadece konuşmacı için değil dinleyici için de öneme sahiptir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

10. Etkili ve doğru konuşma kadar etkili dinleme de iletişim için önemlidir. Etkili dinleme için,
- Dikkatli bir şekilde dinlemeliyiz.
 - Konuşmacıya dinlediğimizi hissettirmeliyiz.
 - Gerektiğinde soru sormak üzere dinlemeliyiz.
 - Önemli kısımları not olarak dinlemeliyiz.

Buna göre aşağıdaki kişilerden hangisinin etkili dinlemede bulunduğu söylenemez?

- A) Mert, anlamadığı yerleri konuşmacıya sorar.
- B) Selin, tüm dikkatini konuşmacıya verir.
- C) Emel, tüm konuşmayı baştan sona yazar.
- D) Müge, jest ve mimikleri ile onu dinlediğini konuşmacıya gösterir.

1. Kitle iletişim araçları; haber ve bilgi verme amacı başta olmak üzere, eğitmek ve eğlen-dirmek gibi amaçlar taşıyan, belirli bir oku-yucu kitlesine, belirli aralıklarla ya da sürekli olarak ulaşan araçlardır. Kitle iletişim araçları sayesinde halk, olaylara ve durumlara karşı tavır alıp görüş oluşturur.

Bu metinde kitle iletişim araçlarıyla ilgili vurgulanmak istenen düşünce aşağıdaki-lerden hangisidir?

- A) Denetleme gücüne sahip olduğu
- B) Halk üzerinde etkili olduğu
- C) Yaptırım gücünün olduğu
- D) Yazılı ve görsel olduğu

2. Yeryüzünün çeşitli yerlerinde yapılan arke-olojik faaliyetlerde mağaralardaki duvar re-simlerine rastlanmıştır. İnsanlar bu resimlerle birbirleriyle iletişim kurmuşlardır. Günümüzde ise akıllı telefonlar sayesinde iletişim artık daha kolay hâle gelmiştir.

Bu metinden hareketle,

- I. Günümüzde iletişim kurmak eskiye oranla daha zordur.
- II. İnsanların iletişim kavramları zamanla de-ğişmiştir.
- III. Eski zamanlarda iletişim kurmak kısıtlı im-kânlarla gerçekleşmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

3. Kitle iletişim araçlarından biri olan genel ağ sayesinde gidemediğimiz yerleri görür, bilme-diğimiz konuları öğreniriz. Buna karşılık genel ağa aşırı bağımlı bireyler görülmektedir. Bu bağımlılık ise toplumsal sorunları da berabe-rinde getirmektedir.

Buna göre genel ağın;

- I. kültürel etkileşim,
- II. bireyler arasındaki ilişki,
- III. bilgi alabilme özgürlüğü

unsurlarından hangilerini olumsuz etkile-diği söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III

4. “Bizim zamanımızda komşuluk ilişkileri çok iyiydi. Herkes, birbirine gider gelirdi. Evle-rimizdeki sedir ve divanları birbirimizi göre-ceğimiz şekilde koyardık. Sohbetler ederdik. Şimdi böyle mi? Elektrik geldi rahatladık der-ken oturma şeklimizi televizyona göre ayar-ladık. Televizyon konuşuyor biz dinliyoruz. Komşular da artık öyle gelip gitmiyor.”

Hasan amcanın bu metinde anlattıkların-dan yararlanılarak aşağıdakilerden hangi-si çıkarılamaz?

- A) Komşuluk ilişkilerinin zayıfladığı
- B) Teknolojik gelişmelerin ev dekorasyonunu etkilediği
- C) Televizyonun evdeki iletişimin merkezinde olduğu
- D) Televizyonun insanları bilgilendirdiği

5. Teknoloji sayesinde iletişim araçlarının çe-şitliliği artmıştır. Günümüzde görsel, işitsel, hem görsel hem de işitsel birçok iletişim ara-cı kullanıyoruz. Geleneksel iletişim araçları yanında kitle iletişim araçlarının çeşitliliğinin artması “medya” kavramını ortaya çıkarmış-tır. Medya; gazete, dergi, radyo, televizyon ve genel ağ gibi kitle iletişim araçlarının tü-münü kapsayan genel bir terimdir. Özellikle genel ağın getirdiği özgür ve geniş kitlelerinin seslerini duyurmasını kolaylaştırmıştır. Bu da günümüzde “sosyal medya” ve “dijital medya” kavramlarını ortaya çıkarmıştır.

Bu metinden yararlanılarak aşağıdaki yar-gılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Günümüzdeki teknolojik gelişmeler saye-sinde pek çok iletişim aracı kullanılmakta-dır.
- B) Medya, çeşitli kitle iletişim araçlarından oluşur.
- C) Genel ağ, kitlelere özgür bir alan sunmak-tadır.
- D) Sosyal medya ve dijital medya kavram-larının ortaya çıkması toplumsal ilişkileri olumsuz etkilemiştir.

6. Günümüz toplumunda medya araçlarının iletileri işitsel ve görsel olarak aktarması medyanın etkisini artırmaktadır. Olaylardan haberdar olmak, toplumsal gelişmelere uzak kalmamak veya eğlenmek için medya sürekli takip edilmektedir. Medya, doğal olarak insanların düşüncelerini, kararlarını ve davranışlarını etkilemektedir. Medyanın sosyal değişim ve etkileşimdeki rolü, her geçen gün artmaktadır.

Buna göre medya ile ilgili,

- I. Günümüzde etkili bir işitsel ve görsel unsurdur.
- II. Birden farklı kullanım amacına sahiptir.
- III. Bireyler üzerinde etkili bir unsurdur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II
B) I ve II
C) I ve III
D) I, II ve III

7. Günümüzde iletişim aracı olarak kullanılan genel ağ; bilgiye, habere ulaşma kolaylığı sağladığı gibi insanların hayatlarını da kolaylaştırmaktadır. Örneğin e-nabız uygulaması ile vatandaşlar tıbbi kayıtlara 24 saat içinde ulaşabilmektedir. Ayrıca hastane randevu, tanı, tedavi, reçete bilgilerine ve tetkik sonuçlarına, güncel sağlık bilgilerine kolaylıkla ulaşabilmektedir.

Buna göre genel ağ ile ilgili;

- I. devlet ile birey arasındaki ilişkileri elektronik ortama taşıdığı,
- II. vatandaşlara hizmet kolaylığı sunduğu,
- III. yeni bir ekonomik kültür anlayışı ortaya çıkardığı

değerlendirmelerinden hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) I ve III
D) II ve III

8. Sosyal medya kullanımı ve mesajlaşma sırasında kullanılan ifadeler, simgeler ve yazı karakterleri yeni bir iletişim kültürü ortaya çıkarmıştır. Aşağıda bununla ilgili bir örnek verilmiştir.

Bu diyalogtan yararlanılarak aşağıdaki değerlendirmelerden hangisine ulaşamaz?

- A) Genel ağ kullanımı konuşma ve yazı dilimiz üzerinde etkili olmaktadır.
- B) Gençler duygu ve düşüncelerini genel ağda sembol, simge gibi karakterlerle anlatmaktadır.
- C) Bu tarz yazışma biçimleri dilimize zarar verdiği gibi kuşaklar arasında iletişim problemlerine yol açmaktadır.
- D) Sosyal medyada kullanılan farklı yazı ve konuşma biçimleri dilimize zenginlik katmaktadır.

1. Basın kuruluşları halkın haber alma hürriyetini yerine getirirken özel hayatın gizliliği ilkesine dikkat etmelidir.

Aşağıdakilerin hangisinde, "Kişilerin özel hayatının gizliliğine dokunulamaz." ilkesi ihlal edilmiştir?

- A) Türk millî takımının antrenman görüntülerinin yayımlanması
B) Bir sanatçının tatil görüntülerinin basın mensuplarınınca izinsiz yayımlanması
C) Siyasi parti liderlerinin yaptığı grup toplantılarının yayımlanması
D) Ünlü oyuncunun seslendirdiği reklam filminin yayımlanması

2. Gülçin Hanım, kendisiyle ilgili haber yapan gazetede şu cümleyi yayımlatmıştır:

"Hakkımda yapılan haberlerin gerçekte hiçbir ilgisi bulunmamaktadır. Şahsım adına yapılan suçlamalar asılsızdır. Kamuoyuna duyurulur."

Gülçin Hanım'ın kullandığı bu hak aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Özel hayatın gizliliği
B) Yerleşme ve seyahat özgürlüğü
C) Basın özgürlüğü
D) Tekzip hakkı
3. • Hiç kimsenin evine zorla girilemez.
• Genel sağlık, güvenlik gibi nedenler ve hâkim kararıyla güvenlik güçlerinin evlere girmeleri yasa kapsamı dışındadır.

Buna göre bu bilgiler;

- I. konut dokunulmazlığı,
II. özel hayatın gizliliği,
III. basın özgürlüğü

hak ve özgürlüklerinden hangileriyle ilgilidir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

- 4.

Herkes düşünce ve ifade özgürlüğüne sahiptir. Bu hak, serbestçe düşünme, hangi yoldan ve nereden olursa olsun bilgi ve görüş alma, araştırma ve yayma özgürlüğünü içerir.

İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi

Madde 28: Basın hürdür sansür edilemez.

Devlet; basın ve haber alma hürriyetlerini sağlayacak tedbirleri alır.

T.C. Anayasası

İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi ve T.C. Anayasası'nda yer alan bu maddelerin amaçları arasında aşağıdakilerden hangisi bulunmaz?

- A) Basının, özgür ve tarafsız yayın yapmasını sağlamak
B) Düşünce ve ifade özgürlüğünü kanunla korumak
C) Özel hayatın gizliliğini korumak
D) Halkın doğru haber alma hakkını güvence altına almak

5. Kitle iletişim özgürlüğü,

- Haber, bilgi ve düşüncelerin iletişim araçları vasıtasıyla serbestçe elde edilebilmesi, açıklanabilmesi ve yayılabilmesini sağlar.
- İnsanların kendilerini söz, yazı, resim gibi yollarla ifade etmesi anlamına gelen düşünceyi açıklama özgürlüğü ile ilişkilidir.
- Bireylerin doğru bilgi alma hakkını da kapsar.

Bu açıklamalardan yararlanılarak kitle iletişim özgürlüğü ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Düşünceyi açıklama özgürlüğü ile bağlantılıdır.
B) Bireylerin doğru bilgi edinmelerini sağlar.
C) İletişim araçları aracılığıyla kullanılabilir.
D) Söz, yazı, resim gibi sanat dallarının temelini oluşturur.

6. Bilişim suçu, genel ağ ve bilgisayar teknoloji- si aracılığıyla kişi haklarının ihlal edilmesidir. Aşağıdaki haberde bununla ilgili bir örneğe yer verilmiştir.

İnternet Haberi

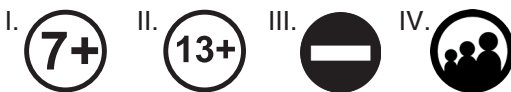
İzni Olmadan Reklam Yüzü Oldu!

Elçin Hanım, sosyal medya hesaplarından oğlu ile çekilmiş fotoğraflarını paylaştı. Bir zaman sonra genel ağda çocuk ve anne sağlığı ile ilgili bir araştırma yaparken bir gıda firmasının reklam afişlerinde oğluya kendisinin olduğu fotoğrafları gördü. Şaşkınlığının ardından Elçin Hanım hemen Cumhuriyet Başsavcılığına başvuruda bulundu.

Haberdeki bu olaya göre Elçin Hanım ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Fotoğrafını kullanan firma bilişim suçu işlemiştir.
- B) Karşılaştığı olumsuz durum karşısında yasal haklarını kullanmak için başvuruda bulunmuştur.
- C) Firma, Elçin Hanım'ın özel hayatın gizliliği hakkını ihlal etmiştir.
- D) Sosyal medyada aile fotoğraflarını paylaşarak hatalı davranmıştır.

7. • Ali 9 yaşında bir öğrencidir.
• Can ailesi dört kişiden oluşur.
• Gonca 15 yaşına yeni girmiştir.

Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun bu akıllı işaretlerine göre verilen kişiler ile ilgili aşağıdaki değerlendirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) Ali, I. işaretin olduğu programı izleyebilir ama II. işaretin olduğu programı izleyemez.
- B) Can ailesine en uygun program IV. işaretin olduğu programdır.
- C) III. işaret hem Ali'ye hem de Gonca'ya uygun değildir.
- D) Gonca II. işaretin olduğu programı izlemelidir.

8. • Hak ve özgürlük: Haberleşme hürriyeti
• Kazanımları: İstenilen herhangi bir iletişim aracını kullanabilme

Bu özgürlük ve kazanımlara;

- I. yurt dışındaki akrabalarla bilgisayar aracılığıyla görüntülü konuşma,
II. köydeki aile büyüklüklerini cep telefonu ile arayarak hâl hatır sorma,

- III. kaybolan köpek için gazeteye ilan verme

davranışlarından hangileri örnek gösterilebilir?

- A) Yalnız III
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

9. Medyanın kitle iletişiminde önemli görevleri ve sorumlulukları vardır. Doğru haber yapma ve yayma bunların başında gelir. Tarafsız olmak, özel hayata saygılı olmak, medya ve basın-yayın kuruluşlarının uyması gereken ilkelerdendir.

Buna göre,

- I. A Gazetesi, haberi yayımlamadan önce bilgileri tekrar tekrar birinci elden kişilere teyit ettirmektedir.
- II. B Gazetesi, iki farklı kurumu ilgilendiren çok önemli bir haberi kurumların ikisine de eşit yaklaşım sergileyerek yayımlamıştır.
- III. C Gazetesi, magazin gazetesi olmasından dolayı sanatçıların özel hayatları ile ilgili görüntüleri izin almaya gerek duymadan yayımlar.

örneklerinden hangileri verilen açıklamaya uygun davranışlardır?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) I ve III
D) II ve III

6. Osmanlı Devleti uyguladığı iskân politikasıyla fethedilen Rumeli'yi Türkleştirmek ve İslamlaştırmak istemiştir. Süleyman Paşa Rumeli'deki kaleleri fethedince Orhan Bey'e "Rumeli şehir ve kalelerindeki Hristiyan aileleri Karesi vilayetine geçirip onların yerine de Anadolu'nun güneyinden konargöçer Türkmenleri, gönüllü gazileri, gaza eden dervişleri ve kendi arzusuyla gelip yerleşmek isteyen köylüleri gönderip iskân eylemek gerek." demiştir. Orhan Bey de bu özellikteki aileleri Rumeli'ye göndererek iskân ettirmiştir. Böylece bu topraklar imar ve iskân edilirken aynı zamanda üretim yapılan ve vergi alınan topraklar hâline gelmiştir.

Bu metinden yararlanılarak Osmanlı Devleti ile ilgili;

- I. Rumeli'de Türk hâkimiyeti kurmayı hedeflediği,
- II. Anadolu ve Rumeli'de yaşayanları karşılıklı yer değiştirdiği,
- III. iskân politikasıyla Rumeli'deki topraklarda üretim yapmaya başladığı

değerlendirmelerinden hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

7. Osmanlı Devleti'nin ekonomisinin temeli tarıma dayanıyordu. Kuruluştan itibaren doğru toprak politikalarının uygulanması tarım sektörünü canlı tuttu. İskân politikası sayesinde üretim sürekli hâle getirilerek boş topraklar ekonomiye kazandırıldı.

Bu metindeki açıklamalardan yararlanılarak Osmanlı Devleti ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Toprağın, ekonominin en önemli unsuru olduğuna
B) Tarım alanına önem verdiğine
C) İskân politikası ile toprağın boş bırakılmadığına
D) Üretimde sürekliliği sağlayabildiği tek alanın tarım olduğuna

8. Orhan Bey oğluna bıraktığı vasiyette şunları söylemiştir: "Oğul! Rumeli'nin fethini tamamla! İstanbul'u ya fethet ya da fethe hazırla! Civardaki Türk beyleriyle mesele çıkarmamaya çalış. Ahali her ne kadar bizi istese de başlarında bulunan beyler, beyliklerinden geçme taraftarı gözükmez. Daha bir zaman idare edecekler ancak sonunda olmuş meyve gibi avucuna düşeceklerdir. Anadolu'da sorun çıkmazsa Rumeli işini rahat hâledersin. Bu yüzden Anadolu'nun sessizliğini bozmamaya gayret et..."

Bu metne göre Orhan Bey oğluna aşağıdakilerden hangisini vasiyet etmemiştir?

- A) İstanbul'u almasını
B) Rumeli'yi fethetmesini
C) Anadolu'daki huzur ortamını bozmasını
D) Türk beylerinin aralarındaki meselelerine karışmasını

9. Bizans İmparatoru Kantakuzen taht mücadeleleri sırasında Orhan Bey'den aldığı yardımlarla Bizans imparatoru oldu. Bu yardımın karşılığında da Gelibolu Yarımadası'ndaki Çimpe Kalesi'ni Osmanlılara bıraktı. 1353 yılındaki bu olayla birlikte Osmanlı Devleti, Avrupa kıtasındaki ilk toprağını kazandı. Aynı zamanda Rumeli'deki fetihleri kolaylaştıracak bir askerî üsse de sahip oldu.

Bu metinden yararlanılarak Osmanlı Devleti ile ilgili;

- I. Rumeli'de askerî bir üsse sahip olduğu,
- II. topraklarına yeni toprak kattığı,
- III. Bizans ile kalıcı barışı sağladığı

yorumlarından hangilerine ulaşılabılır?

- A) Yalnız II
B) I ve II
C) I ve III
D) II ve III

1. Osman Bey Dönemi'nde Bizans eksenli fetih politikası izleyen Osmanlı Beyliği diğer Anadolu beyliklerine karşı askerî faaliyetlerde bulunmadı. Çevresindeki Türkmen beyliklerini doğrudan karşısına almayı tercih etmedi. Mecbur kalmadıkça civar beyliklerle mücadeleye girmekten kaçındı.

Bu metinden hareketle Osmanlı Devleti ile ilgili;

- I. ılımlı bir siyaset izlemeyi tercih ettiği,
II. Anadolu beyliklerine karşı siyasi ilişkilerinde barış yolunu seçtiği,
III. Anadolu Türk siyasi birliğini sağlamak istediği

ifadelerinden hangileri söylenemez?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) I ve III
D) II ve III

2. "Türklerin Rumeli'ye geçişleri ve yerleşmeleri sistemli bir şekilde olmuştur. Fetihlerle beraber sınırlar genişledikçe bu verimli ve boş topraklar Anadolu'daki Türkleri buraya çekmeye başladı. Osmanlı Devleti bu göçleri destekledi. Osmanlı fetihleri daha önce baskı, sıkıntı içinde yaşayan Hristiyan halkı düzen, adalet ve barışa kavuşturdu."

Feridun Emecen, *Osmanlı Klasik Çağı'nda Siyaset*, s. 74-75.

Bu metinden yararlanılarak Osmanlı Devleti ile ilgili;

- I. fethedilen toprakların devletin sınırları içinde sürekli kalmasını sağlamak istediği,
II. Rumeli'deki fethettiği yerlere Anadolu'dan Türk halkı getirerek yerleştirmeyi amaçladığı,
III. Anadolu'da Türk siyasi birliğini sağlamaya çalıştığı

yorumlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

3. Osman Bey Dönemi'nde fetihler eli silah tutan kimselerle gerçekleştiriliyordu. Orhan Bey sınırların genişlemesiyle Türk gençlerinden sürekli savaşa hazır bir ordu oluşturdu. Bu orduda atsız askerlere "yaya" atlı askerlere "müsellem" adı verildi. Rumeli'de fetihlerin genişlemesiyle yaya ve müsellemler ihtiyacı karşılayamaz oldu. Bunun üzerine I. Murat Dönemi'nde Hristiyan ailelerin erkek çocukları, asker olarak yetiştirilmek amacıyla toplanmaya başlandı. "Devşirme Sistemi" ile yetiştirilen askerlerden "Kapı Kulu" ordusu meydana getirildi.

Bu metinden yararlanılarak Osmanlı Devleti ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sınırlarının genişlemesi askerî teşkilata önem vermesine neden olmuştur.
B) Asker ihtiyacını karşılamak için farklı çözümler bulmuştur.
C) Fetihlerin devamlılığı ve toprakların güvenliği için daha çok askere ihtiyaç duyulmuştur.
D) Gönüllü askerlere, her zaman askerî teşkilatlarda önem verilmiştir.

4. Orhan Bey zamanında kurulan divan teşkilatı, devlet işlerinin görüşüldüğü ve karara bağlandığı en önemli yönetim organıdır. Alanında uzman kişilerden oluşan divan teşkilatı padişaha devlet idaresinde yardımcı olurdu. Ancak son kararı padişah verirdi. Ayrıca çözülemeyen şeri ve hukuki davaların karara bağlandığı en yüksek mahkeme ve idari makamıdır.

Buna göre Divan Teşkilatı ile ilgili;

- I. üyelerin en önemli siyasi güç hâline geldiği,
II. danışma organı olduğu,
III. yargı yetkisinin de bulunduğu

değerlendirmelerinden hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız III
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

5. Osmanlı Beyliği kurulduğu sırada Anadolu'da ve Balkanlarda güçlü devletler yoktu. Bu durum Osmanlı Beyliği'nin büyümesini kolaylaştırdı. Bu dönemde Bizans İmparatorluğu iç karışıklıklarla uğraşmaktaydı. Bizans İmparatoru kimi zaman kendisine bağlı "tefur" denilen bölgesel yöneticilere bile söz geçiremiyordu.

Bu metinde Osmanlı Beyliği'nin büyümesinde etkili olan aşağıdaki unsurların hangisinden söz edilmiştir?

- A) Bölgenin ekonomik durumu
- B) Komşu devletlerin siyasi durumu
- C) Askerî yapı
- D) İskân siyaseti

6. Osmanlı Devleti'nin iskân politikasıyla,

- İskân edilecek kişilerin özellikle konargöçer olmasına önem verilmiştir. Böylece konargöçerlerin yerleşik unsurlara zarar vermesi engellenirken onların devlet kontrolü altına alınması da sağlanmıştır.
- İskân edilenlerden bir süreliğine devlet vergi almamış, onların tohum ve malzeme ihtiyaçlarını karşılamıştır.
- Bir bölgeden iskân etmek için aileler alınırken aralarında anlaşmazlık olan ailelerden biri tercih edilmiştir.

Bu metinden hareketle Osmanlı Devleti iskân politikasıyla aşağıdakilerden hangisini amaçlamış olamaz?

- A) Fethedilen toprakları Türkleştirmeyi
- B) Fethedilen topraklarda kalıcılığı sağlamayı
- C) Anadolu'da huzuru sağlamayı
- D) Akrabalık bağlarını zayıflatmayı

7. Balıkesir, Çanakkale ve çevresinde hüküm süren Karesioğullarındaki taht kavgaları sonucu Orhan Bey, beyliğin üzerine sefere çıktı. 1345 yılında Karesioğullarına son verildi.

Buna göre Karesioğulları Beyliği'nin alınması ile ilgili,

- I. Balıkesir ve çevresi Osmanlı hâkimiyetine girmiştir.
- II. Osmanlı Devleti'nin sınırları denize ulaşmıştır.
- III. Rumeli'ye ilk kez geçilmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

8. Bizans İmparatorluğu'nda yaşanan taht kavgaları sırasında Kantakuzen, Orhan Bey'den yardım istemiş, onun desteği ile tahta oturduktan sonra Çimpe Kalesi'ni Osmanlı Devleti'ne vermiştir. Gelibolu Yarımadası'nda yer alan Çimpe Kalesi Osmanlı Devleti'nin Rumeli'deki ilk askerî üssüdür.

Buna göre Çimpe Kalesi'nin alınması;

- I. Orhan Bey'in gücünü kanıtlaması,
- II. Rumeli'deki fetihlerin kolaylaşması,
- III. Bizans İmparatorluğu'nun güçsüz duruma düşmesi

durumlarından hangilerine neden olmuştur?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III